

b) ENTOMOPHTHORÁCEES

Empusa muscæ. — Barcelona; en la *Musca domestica*, L. Hivern.

Entomophthora radicans. — Sarrià; sobre les crisàlides de la papellona de la col (*Pieris brassicæ*, L.).

VIII

Séns dubte que algú trobarà en aquest esquitx la manca d'un parrafet sobre'ls Líquens. Poch havíem treballat sobre aquesta classe; y com vulga que'l soci en Manel Llenas novament va publicar una llista, més nombrosa que la nostra, en el *Boletín de la Sociedad Española de Historia Natural*, varem resoldre retirar nostre pobret catàleg. Per lo que aquest té de les altres classes de la Criptogamia, se comprèn lo molt que's pot fer encara en regions limitades, com es la aquí estudiada, si's pren el seu conreu ab fe y zel. Darrerament devem donar moltes mercès an el Rvnd. P. Joseph Lleonart, S. J., Prefecte del Col·legi del Sant Cor de Jesús de Barcelona, company inseparable d'excursió y a qual col·laboració dech la classificació de moltes Hepàtiques y Molses.

Gandia y Sarrià. Estiu de 1902.

JOAQUIM M.^a DE BARNOLA, S. J.

Excursió a Ripoll y Nuria

(PIRENEU CATALÀ)

A mitjans del mes d'Agost de 1902 efectuàrem una excursió a Ripoll y Nuria pera estudiar un xich la fauna y flora d'aquella comarca. Sols poguerem recullir insectes y moluschs y algunes plantes, de quines especies sols citarem les més notables.

INSECTES

Durant aquesta excursió, sols recullirem els següents coleòpters:

Cicindela campestris, var. *conjuncta*, Heer. — Nuria; entre l'herba.

Calathus melanocephalus, L. — Nuria; sota les pedres.

Pterosticus amaroides, Dej. — Nuria.

— *cristatus*, var. *cantabricus*, Schf. — Nuria.

Amara aulica, Ill. — Nuria.

Ophonus pubescens, Müll. — Nuria.

— *griseus*, Panz. — Nuria.

Chlænium fulgidicollis, Duf. — Ripoll; entre l'herba.

Geotrupes lævigatus, Fab. — Ripoll; en els excrements.

— *Pyreneus*, Charp. — Nuria; en els excrements.

Rhagonicha fulva, Scop. — Ripoll; volant.

Corœbus subulatus. — Ripoll; en les flors.

Zonabris 4-punctata. — Ripoll; en les flors.

— *variabilis*. — Ripoll; en les flors.

Clytra læviuscula, Ratz. — Ripoll.

Sylpha tyrolensis, Laich. — Gorja de Cremal.

Dorcus paralelepipedus, L. — Ripoll.

Onthophagus taurus, L. — Ripoll.

— *vacca*, L. — Ripoll.

Onikicelius flavipes, Fab. — Ripoll.

Hoplia cœrulea, L. — Ripoll; en les plantes de vora'l riu.

Cetonia aurata, L. — Ripoll; en les flors.

Clytus verbasci, L. — Ripoll; volant.

Strangalia melanura, L. — Ripoll; volant.

Lachnæa pubescens. — Ripoll.

Titubœa biguttata, Fab. — Ripoll.

Otiorrhyncus alpinus, Richter. — Nuria; coma de les Molleres, sota les pedres.

Larinus sturmus. — Ripoll.

— *jaccæ*. — Ripoll.

Amorphocephalus coronatus, Germ. — Ripoll. Insecte citat vagament per Cuní a Catalunya; en fou trobat un exemplar volant a entrada de fosch.

Cryptocephalus violaceus, Laich. — Ripoll; en les flors.

— *globicollis*, Fab. — Ripoll; en les flors.

Oedemera virescens, Scop. — Ripoll.

Chrysomela fastuosa, Scop. — Ripoll.

Galeruca monticola, Kiesw. — Nuria; sota les pedres.

Crepidodera ferruginea, Scop. — Ripoll.

MOLUSCHS

Els següents són recollits tots pels voltants de Ripoll.

Helix Ripollica, Fag.

- *lapicida*, L.
- *rupestris*, Drap.

Pupa leptochilus, Fag.

- *gcniostruma*, Küst.
- **Montserratica**, Fag.
- *cylindrica*, var. *longa*, Moq.
- **Braunii**, Rössm.
- **Catalonica**, Bof.

Limnæa truncatula, Müll.

Clausilia penchinati, Bourg.

- *pyrenaica*, Bourg.
- *nigricans*, Pult.

També varem recollir algunes altres *Limnæa* y *Amnicola*.

PLANTES

Hepatica triloba, Chaix. — Llochs ombrívols de Ripoll. En flor per Febrer. Exemplars de flors blanques y de rosades.

Adonis autumnalis, L. — D'aquesta especie que tant abunda en els voltants de Tarrassa, en trobí un sol exemplar a Ripoll.

Nigella arvensis, L. — Comú en els camps de Ripoll.

Delphinium peregrinum, L.; var. *cardiopetalum*, D. C. — Ab l'anterior.

Aconitum Napellus, L. — Comú a Nuria desde la Gorja de Cremal.

Chelidonium majus, L. — Font de la Ruiria, camí de Nuria.

Biscutella pyrenaica, Huet. — Nuria.

Iberis amara, L. — Camps conreuats de Ripoll.

Capsella bursa-pastoris, Mönch. — Nuria, junt a l'iglesia nova.

Helianthemum ilalicum, Pers. — Camí de Nuria.

Viola lutea, Smit. — Nuria, desde Caralps.

Parnasia palustris, L. — Desde la Gorja de Cremal fins a Nuria. Els exemplars d'aquest punt sols son $\frac{1}{3}$ del d'abaix.

Silene ciliata, Pour. — Nuria.

- *rupestris*, L. — Nuria.

Lichnis diurna, Sibth. — Sota'l Salt del Sastre.

Saponaria officinalis, L. — Comú a Ripoll.

- Dianthus carthusianorum*, L.; var. *uniflorus*, Car. et Saint-Sager. — Ripoll.
- Dianthus monspessulanus*, L.; var. *barbatus*, Car. et Saint-Sager. — Ripoll. — Var. *alpicola*, Koch. — Nuria.
- Linum viscosum*, L. — Ripoll.
- Geranium nodosum*, L. — Llocs ombrívols de Ripoll.
- *molle*, L. — Ripoll.
- *Robertianum*, L. — Camí de Nuria.
- Erodium cicutarium*, L'Her. — Ripoll; en flor pel Febrer.
- Hypericum montanum*, L. — Nuria.
- Coriaria mirtifolia*, L. — Ripoll.
- Medicago lupulina*, L. — Ripoll.
- *suffruticosa*, Ram. — Ripoll. La trobí passada.
- Trifolium ochroleucum*, L. — Nuria.
- *alpinum*, L. — Nuria.
- Potentilla reptans*, L. — Ripoll; comú.
- Fragaria vesca*, L. — Ripoll; comú.
- Agrimonia eupatoria*, L. — Ripoll; comú.
- Epilobium montanum*, L. — Nuria.
- *carpetanum*, Wk. — Nuria.
- *hirsutum*, L. — Ripoll.
- Sedum hirsutum*, All. — Nuria; en les roques.
- Sempervivum montanum*, L. — Nuria; en les roques.
- *arachnoideum*, L. — Nuria; en les roques.
- Saxifraga stellaris*, L. — Nuria.
- Galium verum*, L. — Ripoll.
- Petasites fragrans*, Presl. — Ripoll. Flor per Febrer.
- Senecio Tournefortii*, Lap. — Nuria.
- Leucanthemum corymbosum*, G. — Ripoll; molt comú.
- Anteunaria dioica*, Gärtn. — Nuria.
- Carlina acaulis*, L. — Ripoll; llocs ombrívols.
- Cichorium intibus*, L. — Ripoll.
- Leontodon pyrenaicus*, Gou. — Nuria.
- Jasione montana*, L. — Nuria.
- Phyteuma hemisplœricum*, L. — Nuria.
- Campanula glomerata*, L. — Ripoll.
- *pusilla*, Hacuk. — Nuria; desde la Gorja de Cremal.
- Callusva vulgaris*, Salisb. — De Ripoll a Nuria.
- Rhododendron ferrugineum*, L. — Comuníssim a Nuria, passats a mig Agost.

Prunula grandiflora, Lam. — Ripoll, vora les fonts. Floreix pel Febrer.

Lysimachia ephemerum, L. — Ripoll.

Coris monspeliensis, L. — Ripoll.

Vincetoxicum officinale, Mönch. — Gorja de Cremal.

Erythraea centaureum, Pers. — Comú a Ripoll.

Convolvulus cantabrica, L. — Ripoll.

Myosotis intermedia, L. K. — Nuria.

Antirrhinum asarina, L. — Salt del Sastre.

Linaria striata, D. C. — Vall de Cremal.

Digitalis lutea, L. — Ripoll y Vall de Cremal.

Rhinautilus minor, Ehrh. — Ripoll, vora'l Ter.

Thymus serpyllum, L. — Desde Ripoll a Nuria.

Sideritis hyssopifolia, L. — Nuria.

Brunella vulgaris, Mönch. — Ripoll.

— *alba*, Pall. — Ripoll.

Verbena officinalis, L. — Ripoll.

Armeria plantaginea, Will. — Nuria.

Rumex scutatus, L. — Caralps.

Polygonum bistorta, L. — Nuria.

Buxus sempervirens, L. — Ripoll; comú.

Fagus sylvatica, L. — Ripoll.

Corylus Avellana, L. — Ripoll; molt comú.

Salix cinerea, L. — Ripoll; pel Febrer en flor.

Populus tremula, L. — Ripoll; conreuat.

— *alba*, L. — Ripoll; conreuat.

— *nigra*, L. — Ripoll; conreuat.

Alnus glutinosa, Gärtn. — Ripoll; vora'l Ter.

Pinus uncinata, Ram. — Nuria; Bosch de la Mare de Déu.

Epipactis latifolia, All. — Ripoll.

Orchis latifolia, L. — Vall de Cremal.

Poa alpina, L. — Nuria.

Com se veu, citem unes 85 especies y varietats, no obstant d'haver fet l'excursió depressa y sens recullir més que lo que se'm presentava. Aquesta petita nota indica ben clarament la riquesa de la fauna y flora d'aquella regió pirenaica.

Donem les gracies a l'eminent botànich Dr. D. Joan Cadevall y als joves é intel·ligents naturalistes D. Joseph Mas

de Xaxars y D. Joseph Maluquer, tots companys d'INSTITUCIÓ que m'han revisat els exemplars respectivament de plantes, coleòpters y moluschs, classificant-ne alguns d'ells.

EUGENI FERRER DALMAU

Les variétés de la CICINDELA MAURA, Linné,

PAR H. BEUTHIN, A HAMBOURG

Les jambes, les antennes et le dessous du corps sont noirs, les pattes d'un vert-bronzé obscur. La tête et le corselet en dessus noir-foncé, rarement brun-cuivreux ou très rarement avec des reflets verts ou bleu d'acier. Les élytres d'un noir-mat et obscur avec six points blancs ou rarement orange; le premier à l'angle de la base, le second un peu plus bas et un peu plus près de la suture, le troisième encore un peu plus bas dans le milieu du bord extérieur, le quatrième au milieu de l'élytre, le cinquième près du bord extérieur vers l'extrémité, et le sixième tout à fait à l'extrémité.

Elle se trouve en Espagne, en Algérie, au Maroc et en Tunisie.

Première forme: Tête et corselet noirs, quelquefois avec des reflets ou bleu d'acier:

1. Tous les six points blancs séparés, le troisième et le quatrième point dans une ligne droite, formant avec la suture un angle droit: Maura, Linné.
(Barcelone.)
2. Comme n.º 1, mais le troisième et quatrième point dans une ligne oblique, formant avec la suture un angle aigu: var. punctigera, Kraatz.
(Barcelone, Murcie, Malaga.)
3. Comme n.º 1, mais le troisième et quatrième point sont réunis formant une bande: var. sicula, Redtenbacher.
(Malaga.)
4. Comme n.º 2, mais les points 3 et 4 sont réunis formant